

Inbreng Landelijke Cliëntenraad wijziging regels over Inburgering (Wet Inburgering (20..))

Het kabinet heeft het wetsvoorstel tot wijziging van het inburgeringstelsel (Wet Inburgering 20..) aangeboden voor internetconsultatie. De Landelijke Cliëntenraad maakt graag gebruik van de mogelijkheid om hier een reactie op te geven.

De internetconsultatie vraagt in te gaan op een drietal vragen.

1. In het wetsvoorstel is op verschillende manieren rekening gehouden met het 'doenvermogen' van de inburgeringsplichtigen (zie toelichting, paragraaf 6). Is dit in uw beleving voldoende gelukt?
2. Worden de bestaande belemmeringen voor inburgeringsplichtigen om in het huidige stelsel vorm te geven aan hun inburgering met het wetsvoorstel voldoende weggenomen?
3. Bevat het wetsvoorstel risico's in het kader van misbruik/ fraude waarvoor, in uw beleving, onvoldoende beheersmaatregelen worden genomen? Zo ja, welke risico's zijn dit en welke aanvullende beheersmaatregelen stelt u voor?

Het is de taak van de LCR beleid en voorgenomen beleid (inclusief wet en regelgeving) vanuit cliëntenperspectief te beoordelen. Daarom gaat de LCR in zijn reactie in op de vragen 1 en 2.

Het wetsvoorstel bevat een aantal onderdelen die een verbetering zijn t.o.v. het huidige stelsel. Er wordt meer rekening gehouden met het 'doenvermogen' van een deel van de inburgeringsplichtigen. In het huidige inburgeringsstelsel moet de inburgeringsplichtige zijn eigen weg vinden en zelf zijn cursussen inkopen (zelf betalen of een lening afsluiten). Deze verantwoordelijkheid gaat in de voorgestelde wet voor asielstatushouders naar de gemeente. Daarmee worden voor hen belangrijke belemmeringen weggenomen. Dat geldt niet voor gezinsmigranten en overige migranten. Zij moeten ook in het nieuwe stelsel hun cursussen zelf kiezen en zelf betalen (al of niet met een lening).

Met de voorgestelde vorm van verplichte ontzorging wordt er doorgeslagen en wordt het 'doenvermogen' van betrokkenen volledig genegeerd.

De Brede intake en het Plan Inburgering en Participatie bieden structuur aan alle inburgeringsplichtige.

De LCR wil aandacht vragen voor de volgende punten:

1. Onderwijsroute
2. Inburgeringstermijn
3. Onderscheid statushouders en gezinsmigranten en overige migranten
4. Ontzorgen
5. Kinderopvang

Ad 1 Onderwijsroute

Er zijn drie leerroutes. Een van de leerroutes is de onderwijsroute. Deze route is alleen toegankelijk voor inburgeringsplichtigen tot 28 jaar. Boven de 28 jaar kan dit traject alleen in overleg met de gemeente worden gevolgd als zij dit zelf kunnen bekostigen. De wetgever meent dat hiermee de toegang tot het Nederlandse onderwijs niet wordt beperkt. De LCR deelt deze constatering niet. Er wordt een financiële drempel opgeworpen en dat is wel degelijk een beperking van de toegang tot het onderwijs.

De LCR stelt voor geen leeftijdsgrens te stellen voor de onderwijsroute.

Ad 2 Inburgeringstermijnen

De inburgeringstermijn blijft drie jaar met de mogelijkheid om het traject met twee jaar te verlengen. Dit moet apart tijdens het traject worden aangevraagd. De LCR vindt het jammer dat er geen ruimte is voor het op maat vaststellen van de termijn. Bijvoorbeeld voor mensen bij wie alfabetisering een onderdeel van het traject is. Ook voor hen geldt de maximale termijn van drie jaar met de mogelijkheid van de aanvraag voor een verlenging van twee jaar. Daarmee is de maximale termijn 5 jaar. Hierdoor kunnen inburgeringsplichtigen belemmerd worden het hoogst mogelijke niveau van taalbeheersing te halen. Omdat er binnen de gestelde termijn voor haalbare doelen moet worden gekozen, kan dat leiden tot een keuze voor een lager taalniveau of de zelfredzaamheidsroute. Daarmee doen we de inburgeringsplichtige te kort maar ook de maatschappij.

De LCR stelt voor de termijn van inburgering op maat vast te stellen met de mogelijkheid om deze termijn tijdens het traject met twee jaar te verlengen.

Ad 3 Onderscheid statushouders en gezinsmigranten en overige migranten

De regierol van de gemeente ziet er voor verschillende inburgeringsplichtigen verschillend uit. Zo krijgen Asielstatushouders na de brede intake, het opstellen van het Plan Inburgering en Participatie (PIP) en het vaststellen van de leerroute een cursusaanbod en maatschappelijke begeleiding. Voor gezinsmigranten en overige migranten geldt dit niet. Zij moeten na de brede intake en PIP zelf een cursus kiezen en betalen en in maatschappelijke begeleiding is voor hen niet voorzien. Deze tweedeling in het beoogde stelsel vinden wij niet acceptabel. Wij zien hier grote risico's voor het oplopen van schulden.

De LCR stelt voor geen onderscheid te maken tussen de rechten en plichten van de verschillende groep inburgeringsplichtigen.

Ad 4 Ontzorgen

De Inburgeringsplichtige bijstandsgerechtigde wordt verplicht mee te werken aan ontzorging. De verplichte ontzorging bestaat uit het vanuit de bijstand betalen van huur, rekeningen voor gas, water en stroom en de verplichte zorgverzekering. Verder begeleiding om toe te leiden naar financiële zelfredzaamheid is niet voorzien.

De LCR vindt deze voorgeschreven vorm van ontzorging ongewenst en betuttelend. Tevens schuilt hier ook een risico. Want als vanuit de toegekende bijstand niet alle rekening kunnen worden betaald dan worden de betalingen verricht zover als mogelijk is. Dit kan tot onduidelijkheid bij betrokkenen leiden waardoor betalingsachterstanden en schulden kunnen ontstaan. De LCR vindt de voor bijstandsgerechtigde voorgestelde verplichte ontzorging een ondermijning van het 'doenvermogen'. Ontzorging moet bijdragen aan het ontwikkelen van optimale financiële zelfredzaamheid en dat bereik je niet door financiële verantwoordelijkheden uit handen te nemen.

De LCR stelt voor de invulling van ontzorging aan te passen: Hulp bieden bij het aanvragen van toeslagen en het bieden van financiële begeleiding op maat. Waarbij toegewerkt wordt naar voor betrokkene haalbare zelfstandigheid.

Ad 5 Kinderopvang

In de voorstellen wordt gesproken over een wijziging van de Wet Kinderopvang. De LCR vraagt zich af of dit betekent dat inburgeringsplichtigen gratis gebruik kunnen maken van kinderopvang. Voldoende en gratis kinderopvang voor inburgeringsplichtigen is een belangrijke randvoorwaarde om deel te kunnen nemen aan een inburgeringstraject.

De LCR verzoekt zorg te dragen voor voldoende en gratis kinderopvang